

ДЕСЕТ РАБОТИ КОИ СЕКОЈА ЖЕНА

ТРЕБА ДА ГИ ЗНАЕ ЗА
МЕДИКАМЕНТОЗНИОТ АБОРТУС

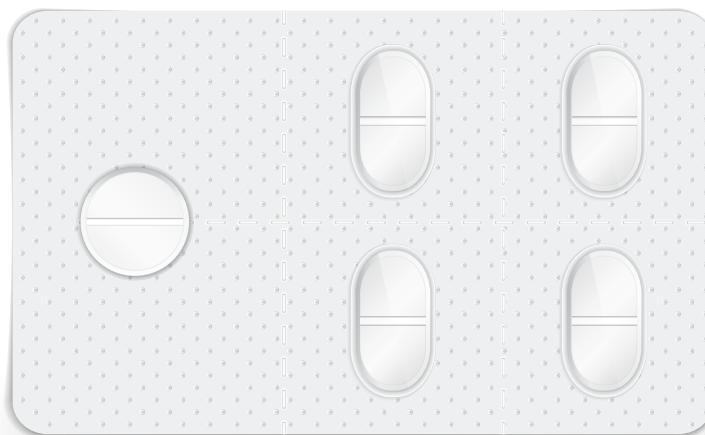

Планирањето на семејството значи и подобро репродуктивно здравје на жените и нивните семејства. На секоја жена треба да и се обезбедат доволно можности и средства, за да може самостојно да го планира бројот на децата, кои сака да ги има, и со тоа да и се овозможи поздрав и поквалитетен живот. Но несаканата бременост се случува и понекогаш жените носат одлука за абортус, односно за прекинување на бременоста. Абортусот е дел од здравствената заштита на жените, а секој поединец има право на здравствени услуги по највисоки можни стандарди, вклучувајќи ги и придобивките од употребата на најновите научни сознанија.

1. Што е медикаментозен абортус?

Медикаментозниот абортус е понов метод за прекинување несакана бременост со употреба на таблети, наместо со хируршка интервенција, којашто е позната и како киретажа. Таблетите, лек или комбинација од лекови – познати под имињата Mifepristone и Misoprostol, се земаат или преку уста или се ставаат директно во вагината (вагинални таблети), за да предизвикаат спонтан прекин на бременоста.

Со појавата на лековите за медикаментозен абортус на жените им се нуди опција повеќе, за прекин на несаканата бременост.

¹ Стратегија за репродуктивно здравје за забрзување на прогресот за остварување на меѓународните развојни цели. Женева, Светска здравствена организација, 2004.

2. Кога се изведува и колку е ефикасен?

Медикаментозен прекин на бременоста може да се изведе во текот на раната бременост па се до 24-тата недела од бременоста, сметајќи од првиот ден од последната менструација. Дозата на лековите се менува во зависност од тоа дали прекинот на бременоста се изведува до 9-тата недела, од 9-тата до 13-тата недела или од 13-тата до 24-тата недела од бременоста. Стапката на успешност е најголема во првите девет недели од бременоста и се движи до 98%, што значи дека ќе биде успешна кај 98 од 100 жени кои ќе се одлучат да ја прекинат бременоста со овој метод.

Светската здравствена организација (СЗО) го препорачува овој метод како многу ефикасен и како најбезбеден начин на прекинување на раната бременост, т.е во првите 9 недели од бременоста.

3. Што ќе почувствува жената за време на медикаментозниот абортус?

Жената која ќе избере да ја прекине бременоста на овој начин, ќе почувствува болки во stomакот слични на менструалните и ќе има вагинално крвавење. Кај најголемиот број жени, сето ова започнува од еден до седум часа по земањето на лекот. Вагиналното крвавење за време на медикаментозниот абортус е посилно отколку она при менструацијата. Крвавењето е посилно во текот на првите четири часа, а потоа станува сè послабо и може да трае од 9 до 13 дена, а во ретки случаи и до неколку недели. Количеството и должината на крвавењето зависат од должината на бременоста и од видот на користените лекови.

Хируршката интервенција за прекин на несаканата бременост е исто така проследена со вагинално крвавење, иако крвавењето при медикаментозниот абортус најчесто трае подолго.

4. Дали има несакани ефекти од медикаментозниот абортус?

Може да се јави гадење, повраќање, дијареја, треска или главоболка, кои поминуваат за кратко време. Најчесто не се потребни лекови за нивен третман. Вагиналното аплицирање на лековите најчесто е проследено со помалку несакани ефекти отколку ако лековите се земаат орално (преку уста).

5. Кои жени не смеат да го изберат медикаментозниот абортус?

Определени состојби како оштетувања на црниот дроб, генетски болести или појава на алергија на некој од лековите кои се користат за медикаментозниот абортус, како и постоење или сомневање за постоење на вонматериична бременост, претставуваат пречка за изведување на овој метод. Кај жени кои се на долготраен третман со кортикостероиди или имаат пореметување во крвавењето, тешка анемија или се присутни кардиоваскуларни ризик фактори, потребна е поголема претпазливост при употребата на лековите.

При изборот на методот за прекинување на бременоста, жената мора да се консултира со гинеколог.

Медикаментозен абортус

Стапка на успешност до 98% во раната бременост

Се изведува до деветтата недела од бременоста со висок процент на ефикасност. Може да се изведува и до 24-тата недела од бременоста, но со помал процент на ефикасност

Не се користи хируршка процедура (освен во случаите кога хируршкиот третман е неопходен)

Нема потреба од користење на средство за анестезија

Лековите кои се користат предизвикуваат симптоми слични на спонтан абортус

Абортусот вообичаено настапува во првите 24 часа

Потребни се две посети на здравствената установа

Нема потреба од антибиотици

Се користат орални таблети за намалување на болката како Ибупрофен

Процесот на исфрлање на плодот се случува во приватноста на домот

Хируршки абортус

Стапка на успешност до 99% во раната бременост

Се изведува до 24-тата недела од бременоста

Вагинално се врши празнење на содржината на матката со помош на хируршки инструменти

Се користи анестезија: локална или општа (целосна)

Доктор гинеколог ја изведува процедурата

Процедурата вообичаено трае 5-10 минути, по што е потребно време за опоравување

Може да се заврши со една посета на здравствената установа

Има потреба од антибиотици, за да се намали можноста од инфекција на репродуктивните органи

Се користат орални таблети за намалување на болката како Ибупрофен

Целата процедура се изведува во здравствената установа

6. Каде се изведува?

Секоја жена која се одлучила за медикаментозниот абортус прво мора да се советува со гинеколог, за да ги добие сите потребни информации и совети. Лековите потребни за изведување на медикаментозниот абортус може да се дадат во здравствена установа, најчесто во болница или пак во домашни услови. Прашањето каде ќе се земат лековите зависи од законите и протоколите на државите каде што овој метод е достапен. Најчесто првиот лек, односно *Mifepristone* жената го зема во здравствена установа, додека *Misoprostol* го зема во домашни услови.

По 7-14 дена неопходно е да се направи контролен преглед, за да се утврди, дали прекинувањето на бременоста е успешно. Доколку прекинувањето е некомплетно, може да се повтори дозата на *Misoprostol* или да се продолжи со хируршки метод, кој се изведува само во рамки на здравствена установа, односно болницата.

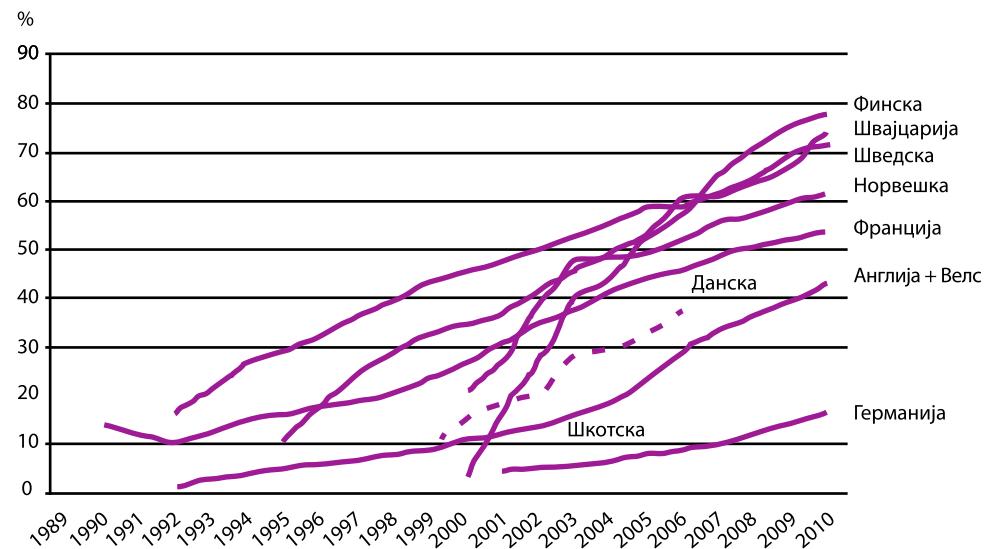
7. Која е разликата меѓу медикаментозниот абортус и итната контрацепција?

Ова се две сосема различни работи. Таблетките кои се користат како итна контрацепција (познати уште како „утро потоа“), се користат да спречат забременување во првите денови по незаштитениот сексуален однос. Медикаментозниот абортус предизвикува абортус кај жени кои се веќе бремени.

Со Вашиот гинеколог советувајте се за употреба на контрацепција која најмногу одговара на Вашата возраст и стил на живеење. Така ќе ги намалите шансите за непланирана бременост и ќе се избегне потребата од правење абортус. Денес постојат повеќе контрацептивни средства со кои може успешно да го планирате своето родителство и семејство и да придонесете кон подобра грижа за Вашето репродуктивно здравје.

8. Колку е достапен медикаментозниот абортус?

Медикаментозниот абортус се применува во повеќе од 30 земји во светот, вклучително и во голем дел од земјите на Европската Унија. Таму каде што е достапен, расте и бројот на жени кои сè повеќе му даваат предност на овој метод, за да ја прекинат несаканата бременост. Во поголем број земји во европскиот регион во последните 20 години се забележува зголемување на процентот на жени кои се решиле за медикаментозен абортус (види табела).

9. Дали во Македонија се применува медикаментозниот абортус?

Постојат сознанија добиени од истражувања дека извесен број гинеколози во Македонија имаат знаење и искуство во примена на овој метод, како и дека голем број жени побарал од нив медикаментозен прекин на бременоста. Сепак, овој метод сè уште не е официјално достапен, поради фактот дека лековите, кои се потребни за неговото изведување, сè уште не се регистрирани во земјата.

10. Зошто некои жени се решаваат за медикаментозен абортус?

Жените го избираат медикаментозниот абортус затоа што:

- веруваат дека е побезбеден
- го чувствуваат како поприроден
- се чувствуваат самостојно
- не се користат хируршки инструменти
- не се користи анестезија
- еден од двата лека може да се земе во домашни услови
- нема потреба од престој во болница
- може да се направи во рана бременост
- поедноставен е и полесен за изведување.

За повеќе информации погледнете ја преведената публикација на СЗО за најчесто поставувани прашања за медикаментозниот абортус: <http://hera.org.mk/?p=886>

X. E. P. A.

асociјација за здравствена пакетација и истражување

A Member Association of

